

Tilpas grovfoderstrategien til ny udledningsbaseret regulering

Kim Jørgensen, Toftlundgård
Jacob Krog, SEGES Innovation

Kvægkongres 23. februar 2026

UDVIKLINGSPULJE
FOR PLANTESEKTOREN

SEGES
INNOVATION

Toftlundgård

Kim Jørgensen gift med Heidi

Driver Toftlundgård med 210 ha jord og 35 ha skov

Har 350 holstein køer ydelse på knap 15.000 kg EKM

Fodre 2/3 majs og 1/3 græs

Bor syd for Vejen

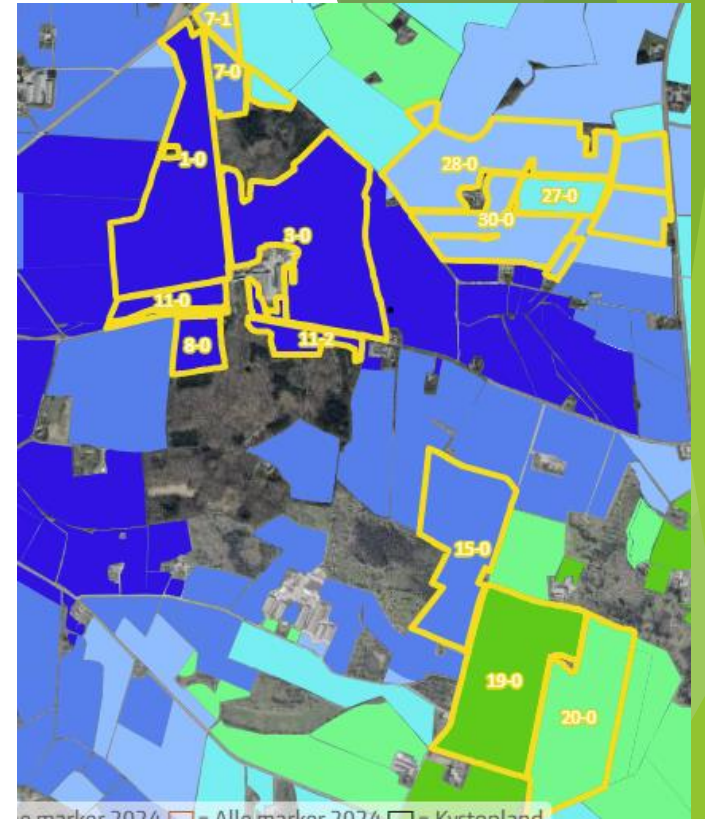
Udleder til Knudedyb

Ca. 1.000 mm nedbør om året

Gennemsnitlig retention på 52

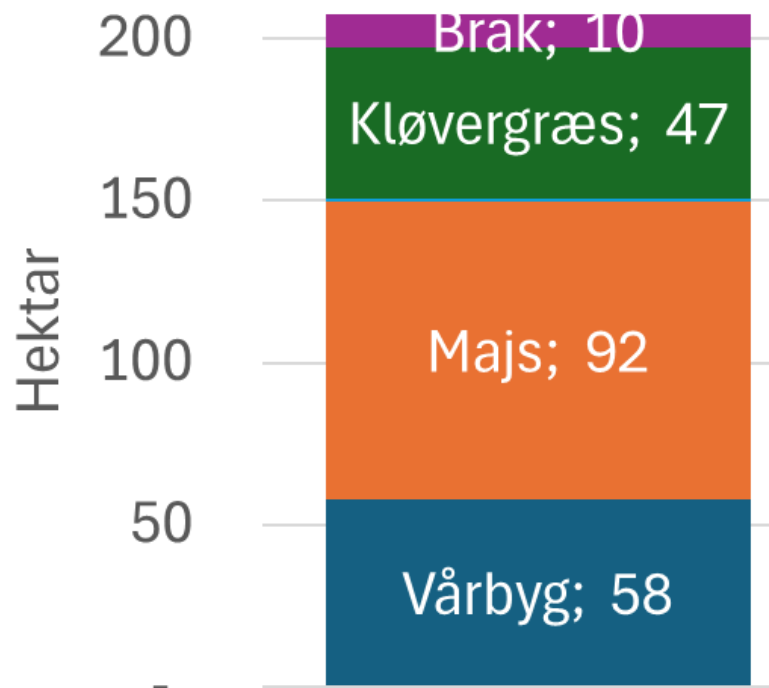
Beliggenhed

Udledningskortet er på landmand.dk

Tilpasning til udledningskvote

Aktuelt afgrødevalg

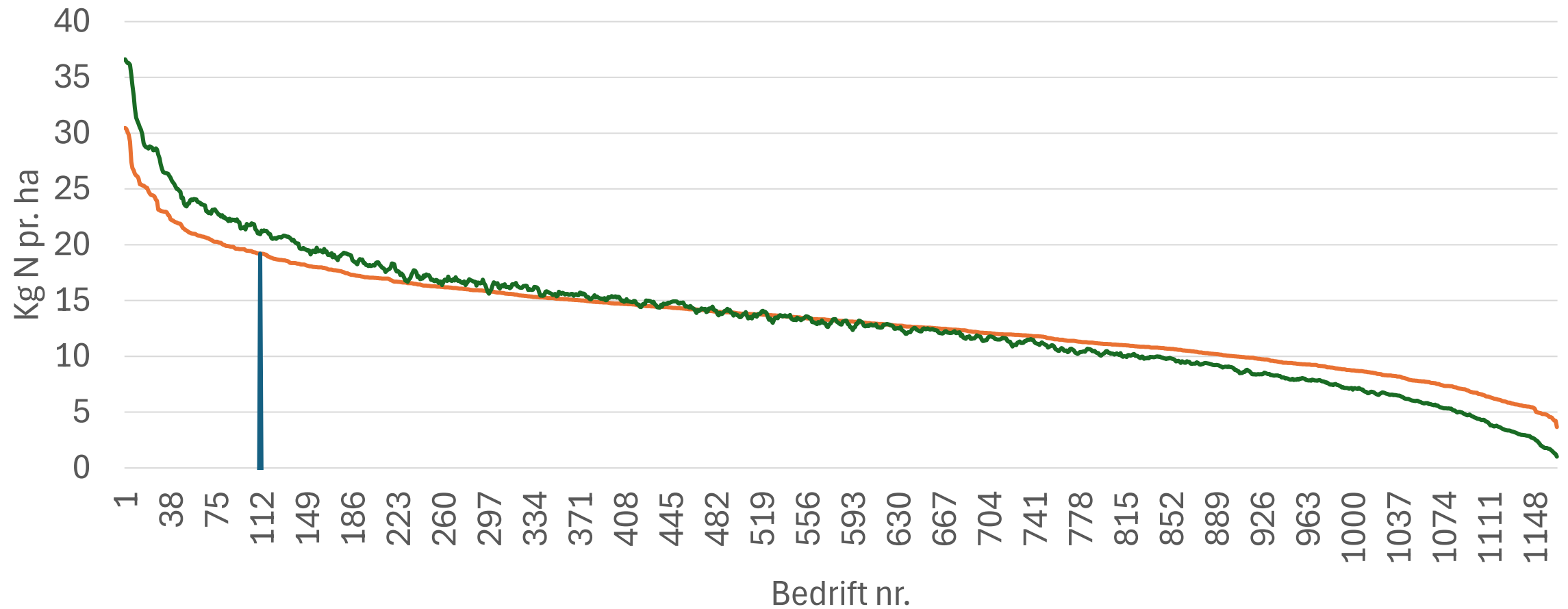

Tilpasning

- Udledningskvote 4.026 kg N
- Behov for 47 pct. reduktion i udledning til Knudedyb
- Mulige afgrødefølger med lavere udvaskning
- Placering i forhold til retention

Kvotetildeling eksempelbedrift

Knudedyb

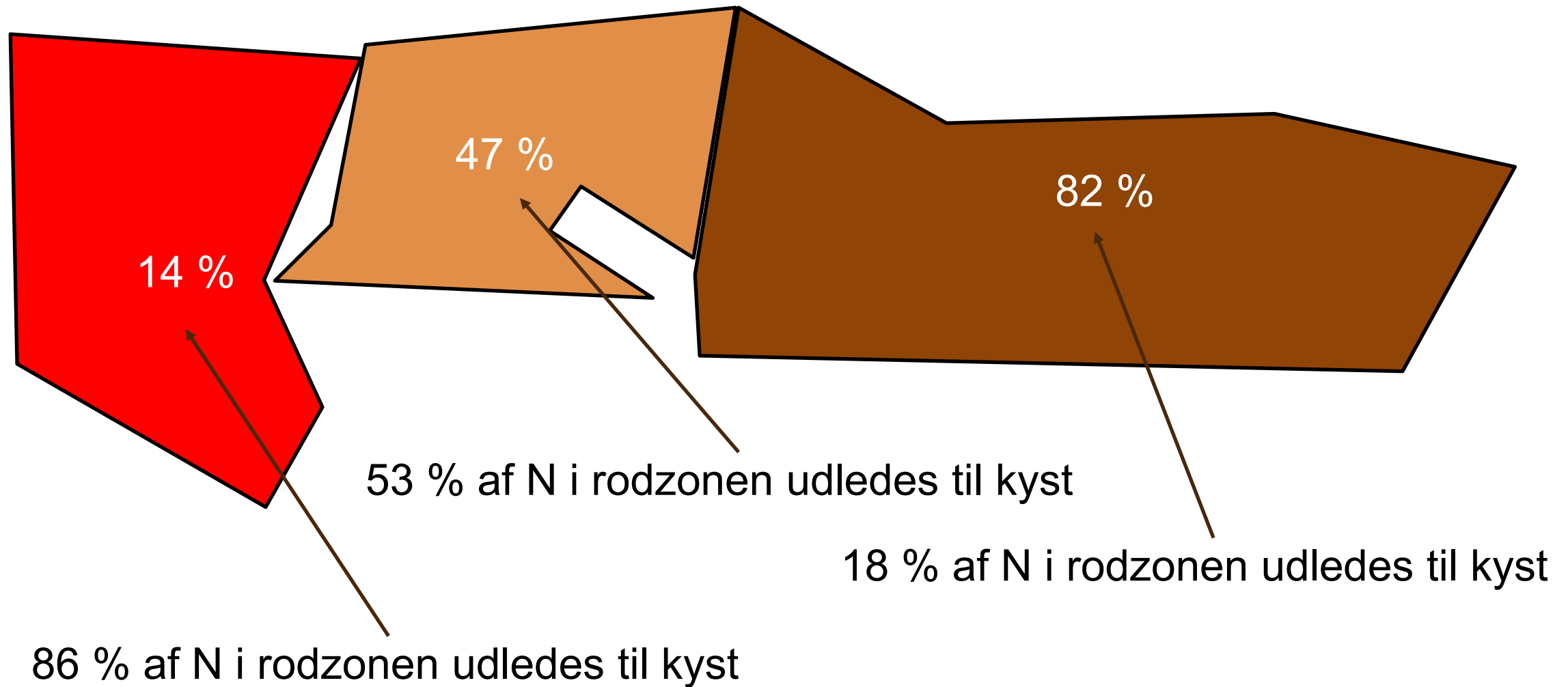

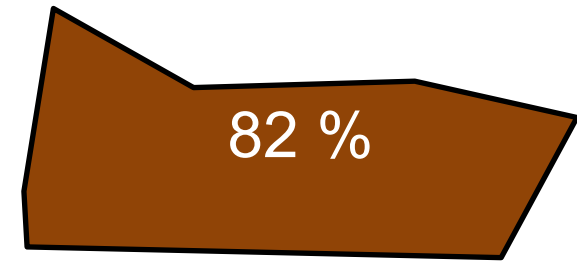
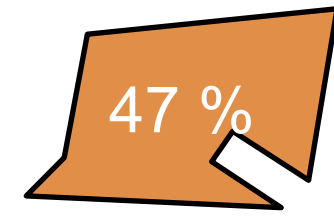
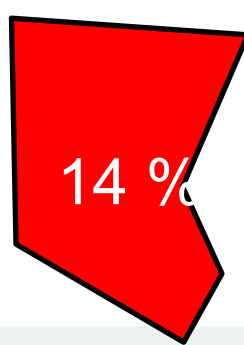
— Kvote, kg N/ha

— 1 x Vårbyg m efterafgrøde, kg N/ha

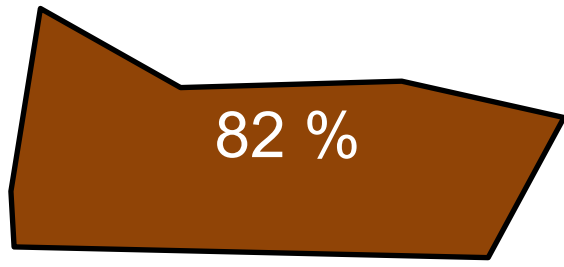
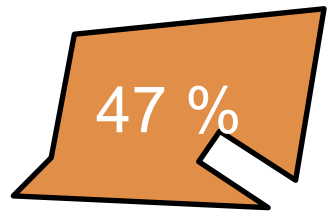
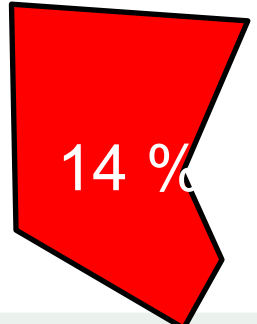
— Bedrift

Retentionen varierer mellem marker

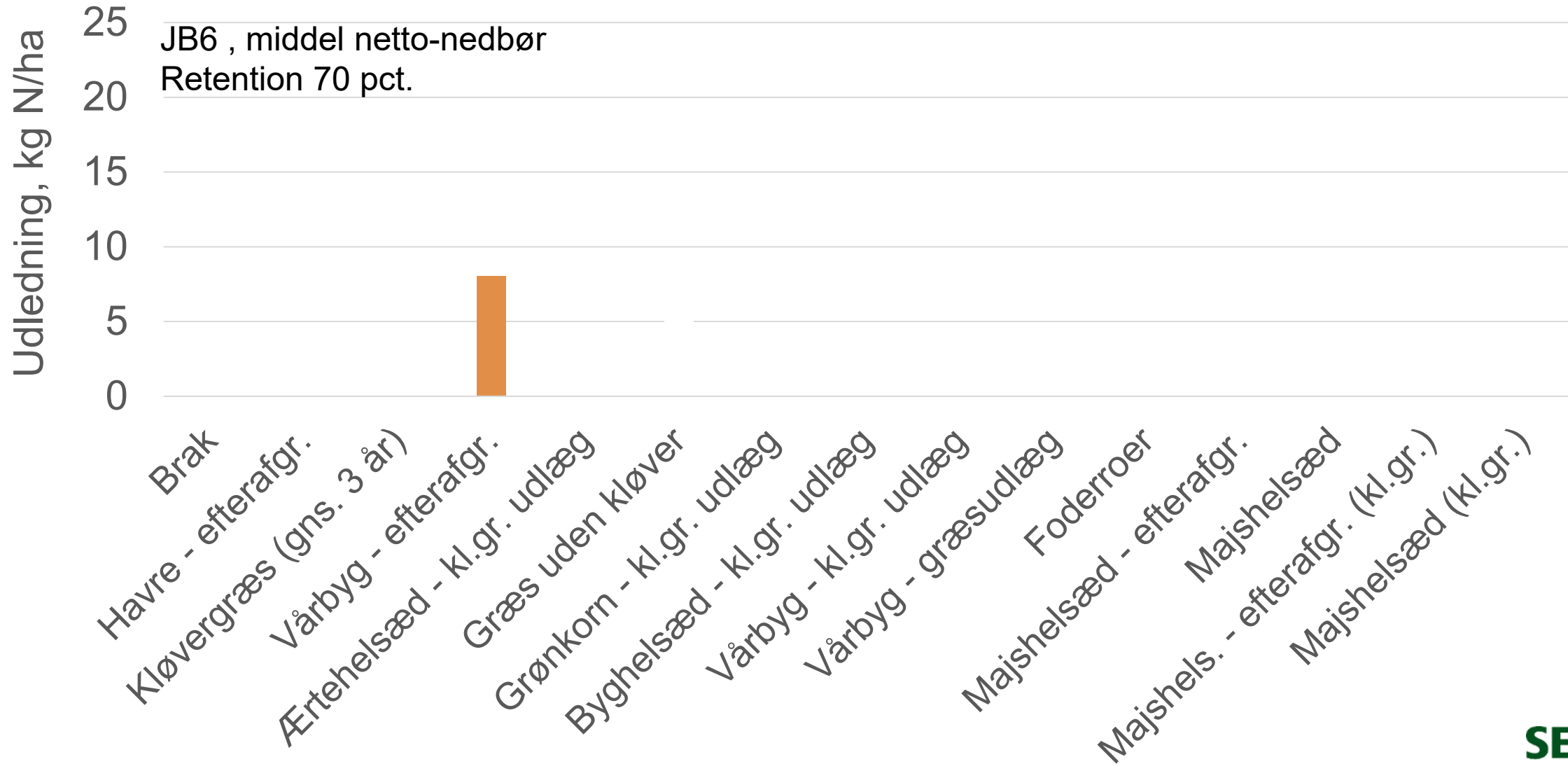

	Mark 1	Mark 2	Mark 3
Udvaskning fra rodzonen Kg N/ha	45	45	45
Retention, pct.	14	47	82
Udledning til kyst kg N/ha	38,7	23,9	8,1

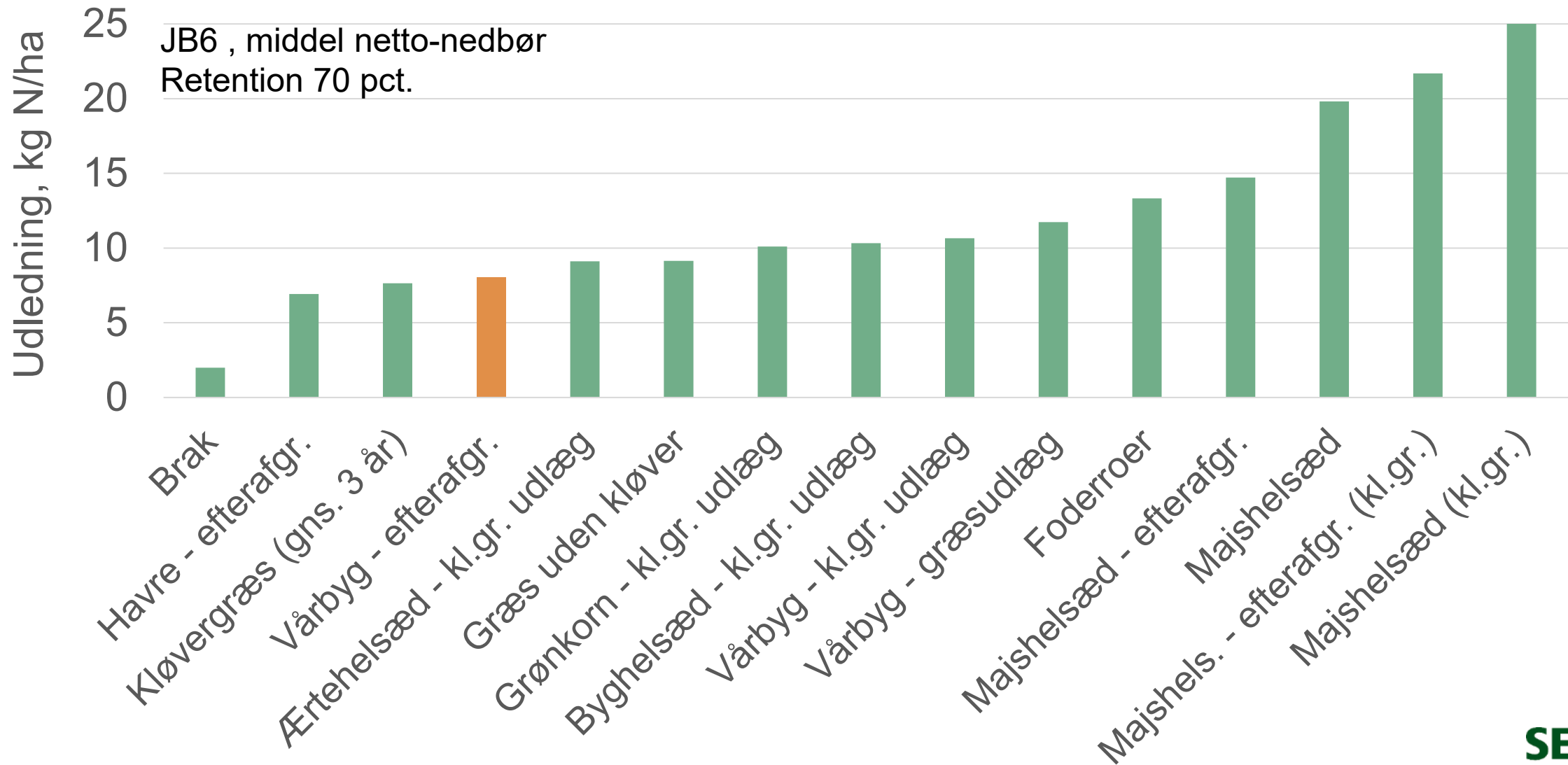

	Mark 1	Mark 2	Mark 3
Udvaskning fra rodzonen Kg N/ha	45-30	45 30	45 30
Retention, pct.	14	47	82
Udledning til kyst kg N/ha	~~38,7~~ 25,8	~~23,9~~ 15,9	~~8,1~~ 5,4

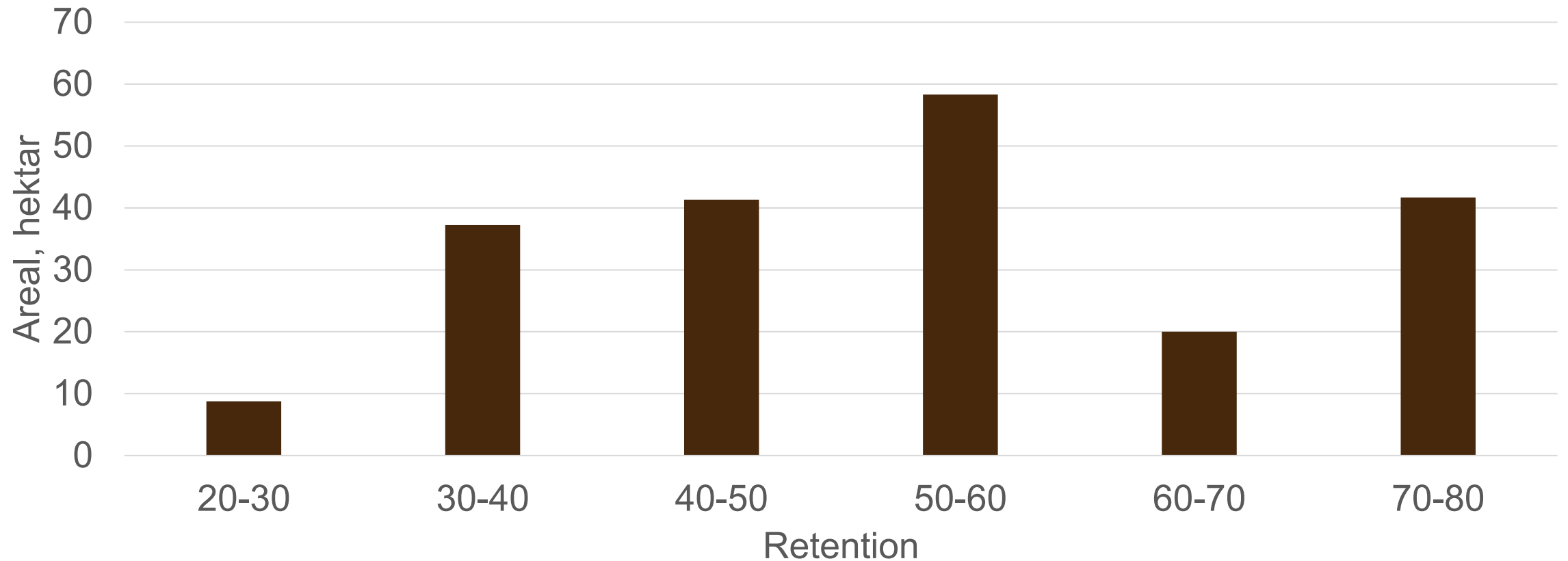
Afgrødevalg som virkemiddel (grovfoder)

Afgrødevalg som virkemiddel (grovfoder)

Areal og retention på Kims bedrift

Tilpasning til udledningskvote – flere veje til målet

Til arealer med middel retention

Til arealer med høj retention

Sædskifte nu:

- Vårbyg, efterårsudl. kl.græs
- Kløvergræs
- Kløvergræs
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde

- + Vårbyg efter vårbyg

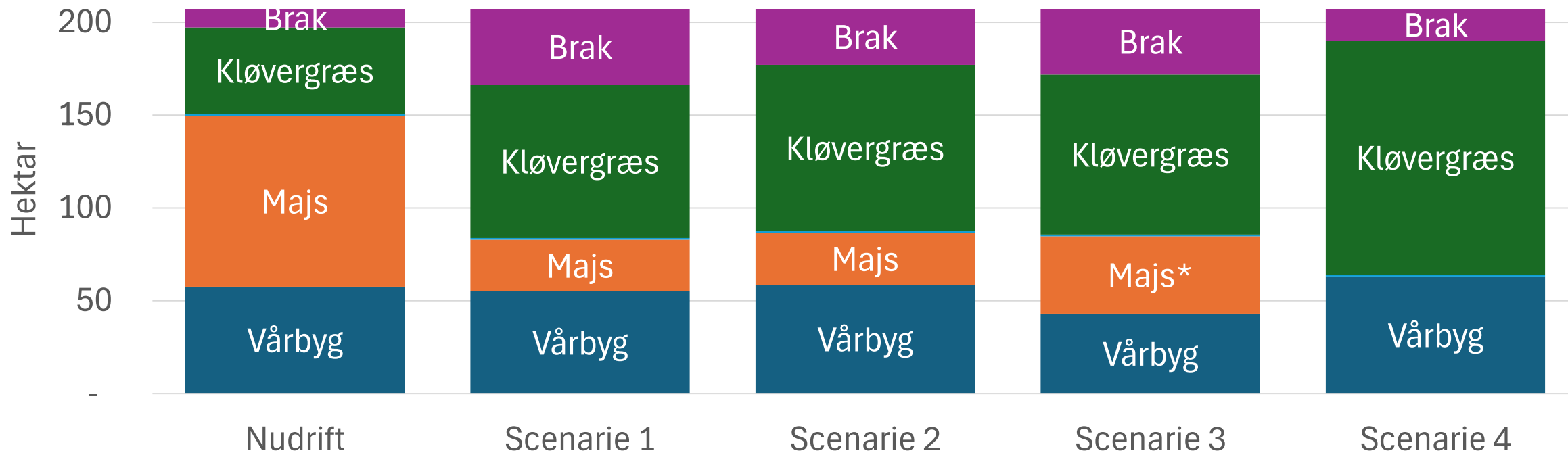
Græs og korn

- Vårbyg efterafgrøde
- Vårbyg kl.græsudlæg
- Kløvergræs
- Kløvergræs
- Kløvergræs
- Kløvergræs

Majs og korn

- Vårbyg efterafgrøde
- Vårbyg efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde
- Majs m. efterafgrøde

Afgrødefordeling ved tilpasning på Kims ejendom

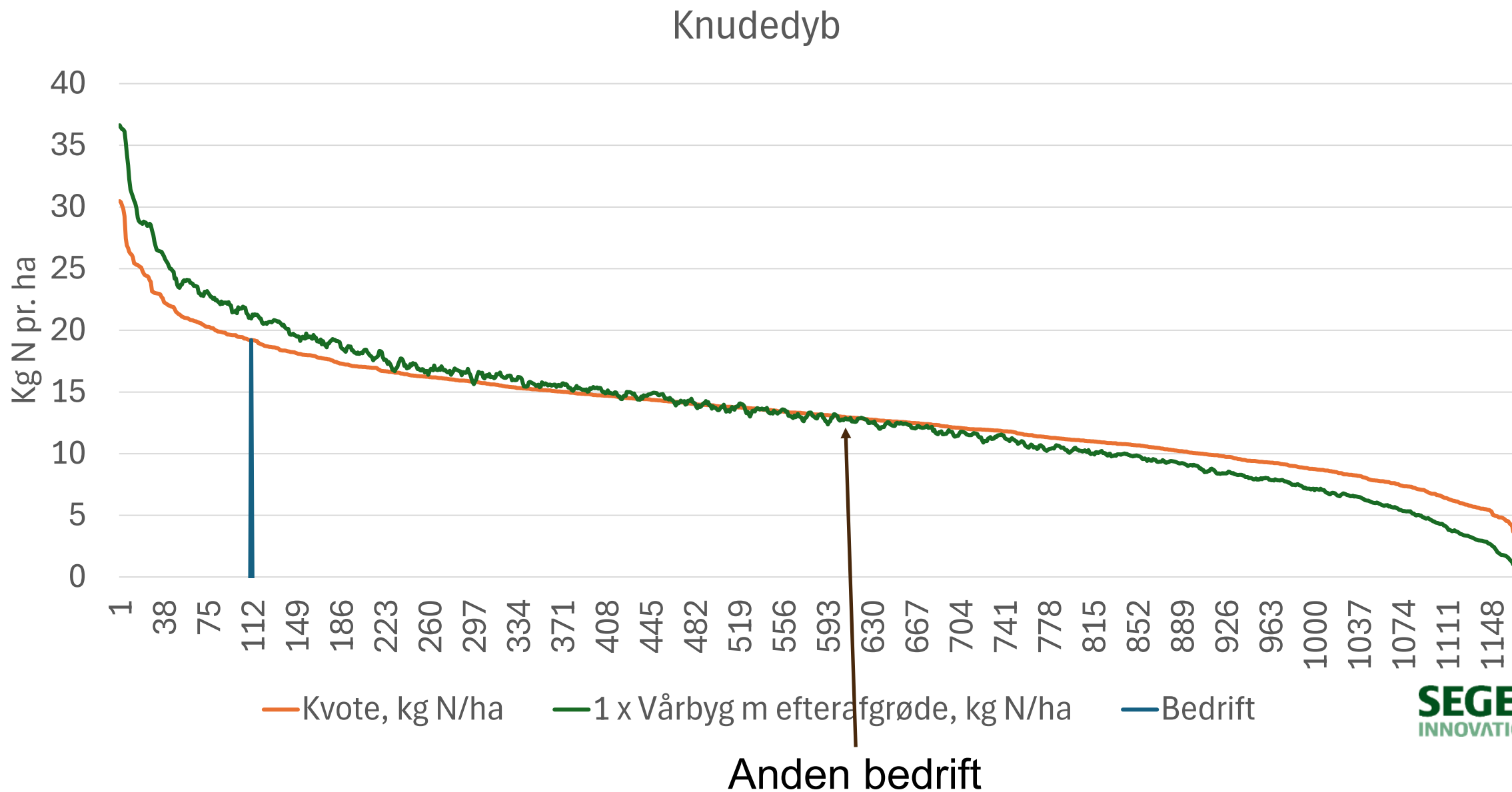
N-tildeling ift. norm	100 pct.	80 pct.	80 pct.	80 pct.
			*Majs i monokultur	
Tab i fht. nudrift	2.735 kr./ha	2.772 kr./ha	2.805 kr./ha	2.888 kr./ha
Behov for indkøbt majs	488.000 FEN	479.000 FEN	356.000 FEN	516.000 FEN

Meromkostning til indkøbt majs og bortkørsel af gylle er indregnet i tabet

Merpris for indkøbt majs: 25 øre/FEN

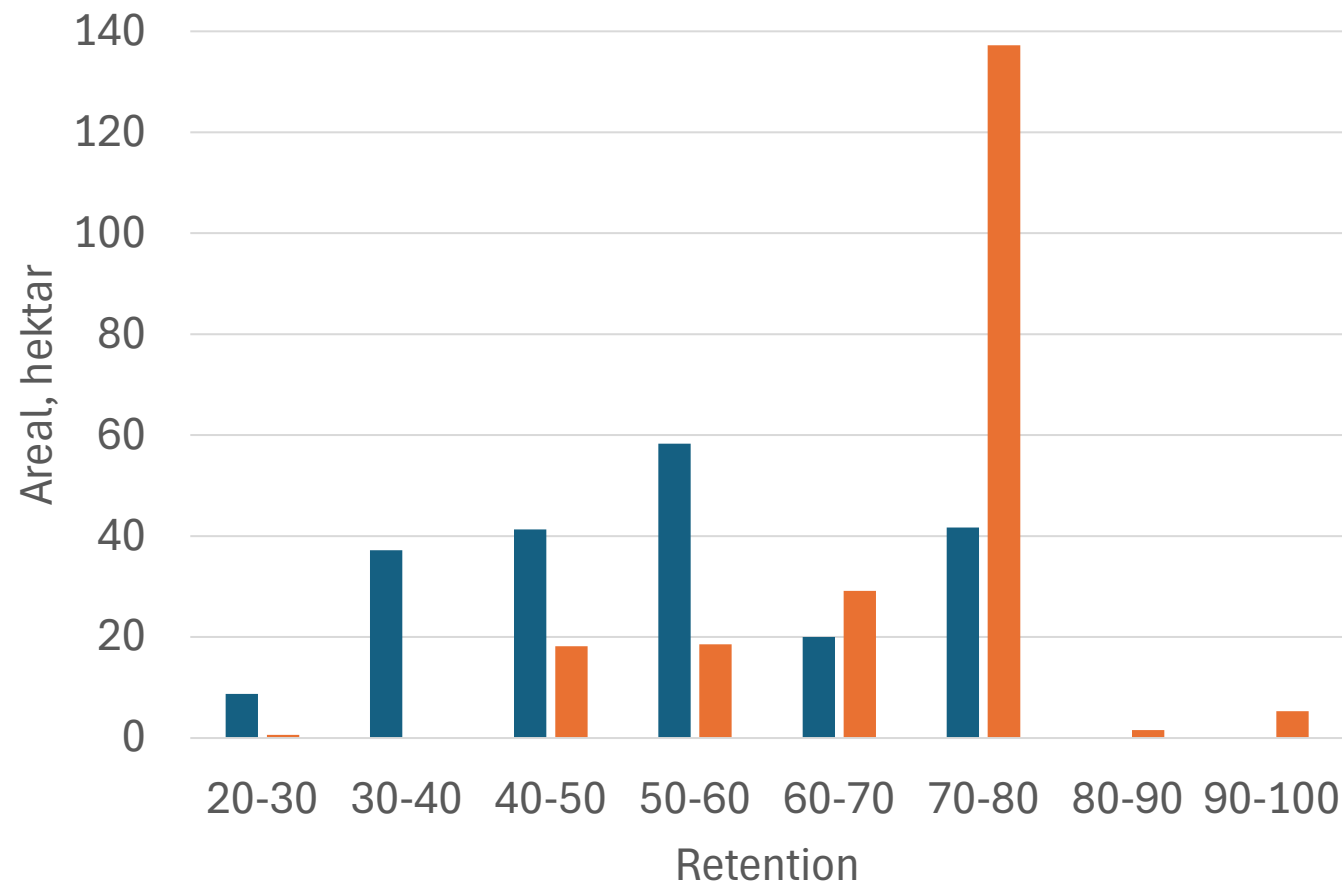
Bortkørsel gylle ved brak: 50 kr. pr. ton

Kvotetildeling eksempelbedrift

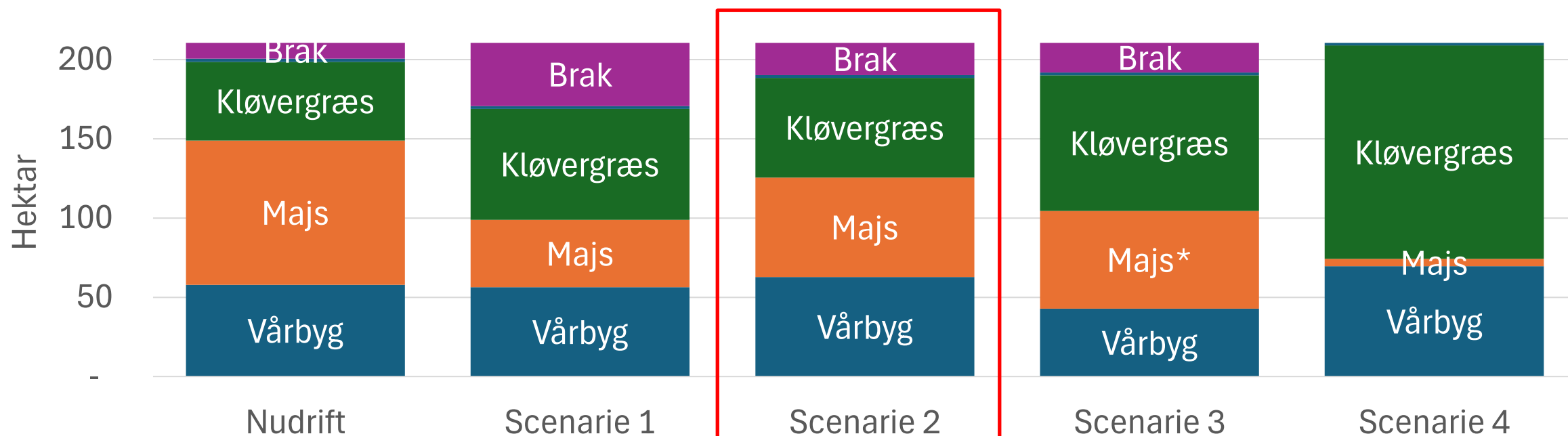

Det er ikke ens for alle

- Kims bedrift har gennemsnitlig retention på 52
- En anden bedrift på ca. samme størrelse har retention på 71
- Samme metode for tilpasning i hvert scenarie

Afgrødefordeling ved tilpasning på ejendom med højere retention end Kims

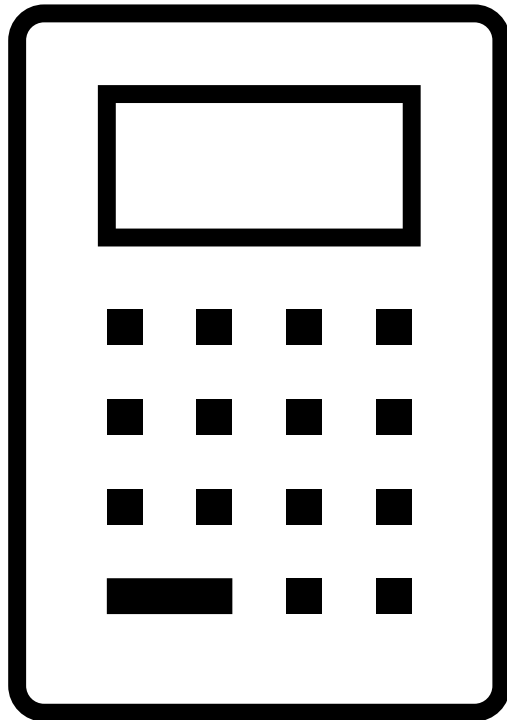
N-tildeling ift. norm	100 pct.	80 pct.	80 pct.	80 pct.
			*Majs i monokultur	
Tab i fht. nudrift	2.337 kr./ha	1.840 kr./ha	1.964 kr./ha	2.327 kr./ha

Tabet er mindre på bedrifter med høj retention

- Tabet er 160-190 tkr. mindre i scenarie 2 og 3!
- Jorden kan ikke bare lige flyttes
- Retentionen kan øges ved at lave vådområder og minivådområder

Andre mulige løsninger

Køb af udledningskvote

Køb af grovfoder

Forpagtning af jord

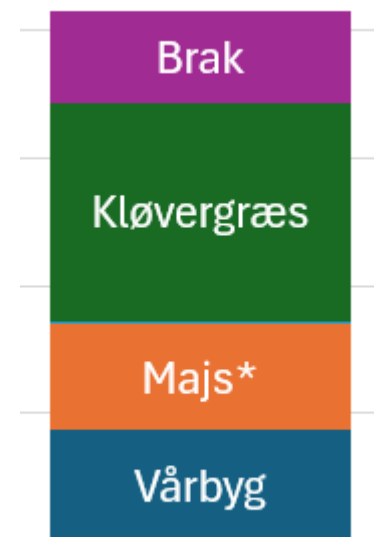
Køb af jord

Mark udbytter Foder

- ▶ Udbytte niveau græs 5 slæt 12.000 fe
- ▶ Skal bruge ca. 600.000 fe i græs
- ▶ Har selv 47 ha i græs

- ▶ Udbytte niveau majs 11.500-13.500 fe
- ▶ Skal bruge ca. 1.300.000 fe majs
- ▶ Har selv 92 ha i majs, køber resten

Hvordan kan foderplan se ud

- ▶ Udgangspunkt i scenarie 3 (monokultur)
- ▶ 86 ha græs 12.000 Fe ca. 1.000.000 Fe
- ▶ 42 ha majs 12.500 Fe ca. 500.000 Fe
- ▶ Fodring kan godt lade sig gøre.
- ▶ Ydelsen? beholde eller falde? Ko antal ned?
- ▶ Køerne bliver hurtigere fyldt op
- risiko for mangel på energi.
- ▶ Indkøb af kolbemajs eller køb af majsmel
- hvordan kommer co2 regnskab til at se ud?

Scenarie 3

Hvad kan vi gøre

- ▶ Høj udnyttelse af kvælstof i gylle
- ▶ Mere placering af gyllen til majs med nitrifikationshæmmer
- ▶ Skære ned på handelsgødning til græsmarker
- ▶ Fokus på kløvermarker
- ▶ Tidlige sorter af majs f.eks. høst 17 sep. reducerer udvaskning med 27 %
- ▶ Leje jord til braklægning

Fremtiden ?

- ▶ Hvordan ser situationen ud i 2027
- ▶ Kommer der fakta på bordet i Knudedyb
- ▶ Bliver politikerne klogere
- ▶ Skal jeg til at se på roer i planen de udleder 50 kg N majs 90 kg N eller andet
- ▶ Leje jorden ud og få leveret alt foder

Vi finder løsninger